

EESKIRI

põllumajandus-usaldusmeeste võrgu organiseerimise kohta.

Põllumajanduse igakülgeks arendamiseks, ulatusliku nõuande ja masskatsete korraldamiseks, nõuande- ja omavalitsuste töö ratsionaliseerimiseks, põllumajanduse edendamiseks ja turu korrastamiseks antavate määruste ja eeskirjade täitmise jälgimiseks ning kohtadel tootmislahingu teostamiseks moodustatakse Eesti alal põllumajandus-usaldusmeeste võrk.

I. Usaldusmeeste ülesanded.

Usaldusmeeste ülesandeks on:

1. Selgitada põllumajanduse kohaliku seisukorda, puudusi ja tarvidusi, anda üldseisundi kohta perioodiliselt teateid Põllutöödirektoriumile või omavalitsusele.

2. Olla oma talu korrastamisega ligema ümbruskonna põllumeestele eeskujuks ja rakendada kõik Põllutöödirektoriumi poolt soovitatud uuendused tootmislahingu ning teatavate tootmisaharude ümberkorraldamise raames, niivõrd, kui niivõrd need on teostatavad vastavais tootmistingimuses.

3. Olla abiks nõuandjatele ja omavalitsusele oma ümbruskonna põllumajanduse edendamisel, masskatsete korraldamisel, tootmislahingu teostamisel jne.

4. Koguda oma ümbruskonna talundite kohta andmeid, millised vajalikud põllumajanduse korrastamisel, õpetada ja jälgida talundilehe (õuelehe) pidamist ning teostada sel alal kontrolli.

5. Teostada põllumajanduse edendamiseks ja põllumajandussaaduste turu korrastamiseks kehtimapanud määruste ja eeskirjade täitmise jälgimist oma piirkonnas.

6. Pidada kõige tihedamat sidet oma piirkonna põllumeestega ja olla neile kõikides küsimustes ligemaks nõuandjaks ning hankida oma piirkonna talundite seisundist ja majapidamisest pidevalt ülevaadet.

7. Täita ülesandeid, mis määrustega Põllutöödirektoriumi või omavalitsuse korraldustega peale pannakse.

II. Usaldusmeeste õigused ja kohustused.

Ülesannete täitmisel on usaldusmeestel õigus ja kohustus:

1. Teostada vastavalt korraldustele oma piirkonna talundite konsulteerimist tootmislahingu ja tootmisaharude ümberkorraldamise raames ja olla sel alal nõuandja ligemaks kaastööliseks.

2. Jälgida ja õpetada talundilehe pidamist, tarbekorral teostada talundilehele kantud andmete tõelikkuse kontrolli ja teha neist vajalikke väljavõtteid.

3. Anda edasi korraldusi, millised neile edasiandmiseks saadetud Põllutöödirektoriumi või omavalitsuse poolt. Kohustada talupidajaid korralduste edasitoimetamisel kui ka muude ülesannete täitmisel kõigiti kaasa aitama.

4. Teostada põllumajanduse edendamiseks ja turu korrastamiseks kehtimapanud määruste ja eeskirjade täitmise kontrolli vastavalt selleks antud juhtnõuadele.

5. Hoida saladuses kõiki andmeid, mis neil oma piirkonna talundite kohta teada, avaldada ja esitada neid vaid nendele asutistele, kellele ülesandel neid koguti.

III. Kes võib olla usaldusmeheks?

1. Usaldusmeheks võib olla tegelik põllumees, kel oma ligemas ümbruskonnas on lugupidamine ja usaldus, kes oma naabritega heas vahekorras ja oma talu korralikult majandab.

2. Usaldusmehe talu oma korrastuse, hoonete ja kasutadaolevate masinriistade poolest peab olema üldisest tasemest kõrgemal.

3. Usaldusmees peab omama teatavaid eelteadmisi põllumajanduse elementaarküsimuste alalt, vaatamata sellele, kas ta on neid omandanud kirjanduse, praktiliste kogemuste või kutsehariduse

teel. Ühtlasi peab ta pidevalt oma teadmisi täiendama ja olema kursis põllumajanduse keskasutuse tööde ja korraldustega, kas vastava kirjanduse või usaldusmeeste ringkirjade kaudu.

4. Usaldusmehel peab jätkuma taht, aega ja oskust ümbruskonna põllumeeste juhtimiseks, temale pealepandavate korralduste ja ülesannete täitmiseks.

5. Usaldusmeeste amet on auamet ja pealepandud ülesannete täitmise eest ei saa nad tasu. Küll võidakse juhul, kui põllumajanduse kultuurtööde teostamist ergutatakse preemiatega, panna usaldusmeeste kohta kehtima kõrgendatud preemiad. Põllutöödirektooriumi poolt väljaantavaid põllumajanduslikke ajakirju saavad usaldusmehed tasuta. Samuti võidakse usaldusmehi, vastavalt töö korralikkusele, premeerida eelarves ettenähtud summade piires. Usaldusmeestele on võimaldatud kõige üksikasjalisem nõuanne ja talu korrastuskavade koostamine tasuta. Usaldusmehed on vabastatud kohustuslikkudest kütidest ja külakümniku ülesannetest.

IV. Usaldusmeeste tööpiirkondade moodustamine ja usaldusmeeste valimise kord.

1. Igal usaldusmehel on kindel tööpiirkond. Ühe usaldusmehe tööpiirkonda võib kuuluda kuni 40 talu, millede keskmine suurus 20 ha-ri. Väiksemaid talusid võib tööpiirkonnas olla rohkem, kuid kogu piirkonna tulundusmaa ei või olla üle 800 ha-ri.

2. Usaldusmeeste tööpiirkondade moodustamisel tuleb silmas pidada, et see moodustab territoriaalse terviku, vastavalt talundite suurusele, hõlmab üks või kaks küla; seal kus külad puuduvad, tulevad talud piirkondade vahel jaotada nõnda, et nendega sideme pidamine usaldusmehel oleks liiklemise poolest hõlpus.

3. Usaldusmeeste tööpiirkonnad moodustab jaoskonna konsulent koos vallavalitsusega. Tööpiirkondade kohta koostatakse vastav akt, millest nähtub valla usaldusmeeste tööpiirkondade arv ja millised talud töö piirkonda kuuluvad. Aktile kirjutavad alla vallavanem ja jaoskonna konsulent. Algkiri hoitakse alal vallamajas. Algkirjast saab ära kirja jaoskonna konsulent. Ühtlasi tea-

tab vallavalitsus maavalitsusele usaldusmeeste tööpiirkondade arvu ja talundite arvu igas tööpiirkonnas.

4. Usaldusmeeste kandidaadid valib jaoskonna konsulent koos vallavanemaga põllumeeste hulgast, kes võiksid usaldusmeestena kõne alla tulla vastavates piirkondades.

5. Kui kandidaatide kohta kokkulepe saavutatud, külastab konsulent koos vallavanemaga või tema abiga usaldusmehe kandidaati, vaatab üle majapidamise ja viimase vastavuse korral teeb ettepaneku usaldusmehe ametisse astumiseks. Kui kandidaat on andnud kirjaliku nõusoleku, esitab vallavalitsus maavanemale ja maa-agronoomile kandidaadi lõplikuks valikuks. Kui ettepanud kandidaat on vastuvõetav, esitab maavanem kandidaadi kinnitamiseks Põllutöödirektorile Talukorrastusvalitsuse kaudu. Põllutöödirektori poolt kinnitatud usaldusmees saab vastava usaldusmehe kaardi ühes tööpiirkonna talude ja põllumeeste nimekirjaga, millised maavanem nende ametisse astumisel isiklikult kätte annab.

V. Usaldusmeeste töö korraldamine.

1. Usaldusmeeste töö korraldajaks kohtadel on Põllutöödirektor direktooriumi asutiste, kohtadel olevate direktooriumi tööjõudude ja valla peausaldusmeeste kaudu.

2. Usaldusmeeste tööd kohtadel juhib ja korraldab vahenditult valla peausaldusmees, kes valitakse vastavalt piirkondade usaldusmeeste valimise korrale ja kes saavad Põllutöödirektooriumilt tasu vastavalt oma ülesannete täitmisel kulutatud ajale.

3. Kui Põllutöödirektori poolt on teatavaid ülesandeid antud lahendada maa- või vallavalitsustele ja nende lahendamiseks on vaja kasutada usaldusmeeste kaasabi, võib korraldusi ja ülesandeid anda usaldusmeestele maa- ja vallavalitsused, kuid igakord maa- ja jaoskonna-agronoomide ning valla peausaldusmehe teadmisel ning usaldusmeestele saadetud korralduse aluse nr. ja daatumi äramärkimisel.

4. Igasugune ülesannete andmine usaldusmeestele väljaspoolt Põllutöödirektooriumi on keelatud.

H. Saar,
Põllutöödirektor.